

DOV

DOSSIER No.: OD 2054

NAAM: BELEIDSKWESTIES DOV

Uit			In	Uit			In	Uit			In
Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum
15/7-52	DOV										
18/8	8D	16/8									
5/11/52	DOV		8-5-54								
20.2.56	SA		22-12-56								

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 2054

NAAM: BELEIDSKWESTIES DOV

1. Aangelegd in opdracht van DOV
ACD/PA 4-4-52
2. Gaarne invoegen bespr. verslag dd. 28/7-52. *SP 17/8-52*
3. *van invraag nittetud besprekingsvordy Maria da. 8.4.54 DOV II B 7.5.54*

BANK

Francis
DOV I
DOV II

NOTA

Aan: DOV/VI ^{VI}~~VI~~
Van: DOV/II

Betreft: Uittreksel uit verslag van bespreking
met Hoofd Marid III d.d. 8 April 1954.

.....

Aan relatie was per d.z.z. schrijven d.d. 31.3.1954 (no. 214260) een melding doorgegeven dat een Oom en Tante van een dpl. zeemilicien K. Bron, communistisch georiënteerd waren en de Oom in 1946 kandidaat gemeenteraad gesteld was door C.P.N. Dit was een bevestiging van de melding van Marid III aan deze Dienst. Waar hier geen nieuwe feiten gebleken zijn dan de reeds door Marid gesignaleerde, waar bovendien niet gebleken is dat er een nauw contact tussen de dpl. en deze familie bestaat, ging H-Marid III accoord met de volgende gedragslijn:

Indien geen nadere bijzonderheden uit d.z.z. onderzoek blijken dan de door Marid gegeven meldingen zullen d.z.z. geen bevestigingen meer gegeven worden. Echter worden wel doorgegeven de bijzonderheden van de ouders, broers en zusters, c.q. inwonenden voor zover van belang i.v.m. de betrouwbaarheid van betrokkene.

.....

DOV/II-4, 12 April 1954.

P

Gezien 20/6/54

Beleggen
~~Bevestiging~~
"Beleidskarakteristiek" DOV
08.2054

Stier en meegeduld
aan PHVD
PHD D. 24/12-53

NOTA

Aan: PHD
Van: DOV/II

Betreft: Uittreksel uit verslag van bespreking met
BVA Justitie d.d. 10 December 1953.

DOV
30/12/53

.....
BVA deelde mede dat de heer Snoeck Henkemans deze week aan BVA de wens te kennen gaf van gedachten te willen wisselen over de kwestie "verstrekking van gegevens uit Centraal Bureau Bijzondere Rechtspleging". De heer S.H. had blijkbaar behoefte aan een commissie, welke aan deze kwestie zou moeten dokteren en een antwoord zal moeten geven op de vraag wanneer gegevens (anders dan uit het strafregister) aan inlichtingen-vragende instanties moeten worden doorgegeven en wanneer niet. Niet-doorgeven van bepaalde gegevens zou inhouden dat de Minister van Justitie daarvoor de verantwoordelijkheid aanvaardt.

.....

19 December 1953.

*Wijze rapport
van de Hr. v.d. Voort*

1.21
01.1536
16-8-52
ACB/1965/2

RAPPORT van D.

Betreft: Verslag bespreking met de Hr. v.d. Voort, ambtenaar bij het Bureau Organisatie en Efficiency van het Ministerie van Financien. (Bij deze bespreking was de beveiligingsambtenaar van het Min. v. Financien, de Hr. Mast mede aanwezig.)

Door mij werd aan de Hr. v.d. Voort de reden van het gesprek medegedeeld. Daarna gaf de Hr. v.d. Voort de volgende lezing:

Sedert enkele maanden was hij bij het Min. v. Buitenlandse Zaken gedetacheerd om de Secretaris-Generaal van dat departement, de Hr. Boon, op diens verzoek rapport uit te brengen over de formatie van het bedienend personeel. Bij zijn onderzoek naar de huidige stand van zaken was hij in contact gekomen met de Hr. Tissot, die tot verwondering van de Hr. v.d. Voort, blijkbaar tevens als "chef-bode" fungeerde. In die kwaliteit met Hr. Tissot onderhandelend was de Hr. v.d. Voort telkenmale op weerstand gestuit. Pogend te achterhalen wat de Hr. T. tot deze weerstand noopte, had de Hr. v.d. Voort steeds te horen gekregen, dat de Binnenlandse Veiligheidsdienst bepaalde eisen stelde, waarnaar de Hr. Tissot zich zeide te moeten richten. Welke speciale eisen de B.V.D. stelde was de Hr. v.d. Voort in de gesprekken met Hr. Tissot nooit duidelijk geworden en naar de mening van de Hr. v.d. Voort zeer waarschijnlijk de Hr. Tissot ook niet. Naar de mening van de Hr. v.d. Voort had Mej. Ockers, assistente van de BVA Tissot, meer begrip voor en inzicht in de problemen.

Om nu de positie van de Hr. Tissot geen geweld aan te doen, had de Hr. v.d. Voort zich vervoegd bij het Min. v. Binnenlandse Zaken en aldaar iemand van de B.V.D. te spreken gevraagd, hopen daar opheldering te verkrijgen over de nogal onduidelijke en onredelijk schijnende eisen van de Hr. T.

De Hr. v.d. Voort werd verwezen naar de Hr. v. Schendel. Deze bleek afwezig en door Mej. Beumer, secretaresse van de Hr. v. Schendel, werd hij geïntroduceerd bij Mr. v. Gelder, als zijnde de man, die er ook wel wat van wist. De Hr. v.d. Voort heeft aan Mr. v. Gelder het doel van zijn komst uiteengezet, waarop door de Hr. v. Gelder werd medegedeeld, dat hij wel niet tot de B.V.D. behoorde, doch niettemin de problemen voldoende kende om hem, v.d. Voort, te adviseren. Het gesprek met de Hr. v. Gelder was volgens de Hr. v.d. Voort bijzonder interessant en de adviezen van de Hr. v. Gelder leken hem zo deskundig - gemeenschappelijk werd geconcludeerd, dat de "argumenten" van de Hr. Tissot verwaarloosd konden worden - (en jammer genoeg heb ik ook niet kunnen ontdekken wat aan de plannen van Financien mankeerde!), dat hij bij de opstelling van het voor Buitenlandse Zaken bestemde rapport zich niet voldoende realiseerde, dat de Hr. v. G. geen B.V.D.-ambtenaar was. De Hr. v.d. Voort betreurde het zeer deze fout te hebben gemaakt en hij had aan de leiding van het Departement van Buitenlandse Zaken inmiddels verzocht de gewraakte passage als niet-geschreven te willen beschouwen. Nadat hem bekend was geworden, dat deze passage tot onaangenaamheden had geleid (intern bij Buitenlandse Zaken), had v.d. Voort gemeend de Hr. v. Gelder hiervan op de hoogte te moeten stellen.

Mr. van Gelder had daarop de Hr. v.d.Voort er aan herinnerd, dat hij bij de aanvang van het gesprek had medegedeeld niet tot de B.V.D. te behoren.

Eerst in de loop van dit tweede gesprek had Mr. v. Gelder de Hr. v.d.Voort het adres van de B.V.D. (Javastraat 68) genoemd. De Hr. v.d.Voort stelde er prijs op nadrukkelijk te verklaren, dat het nimmer zijn bedoeling is geweest de B.V.D. onaangenaam te zijn. Mocht ooit weer een dergelijke situatie ontstaan, dan zal hij volgaarne, eventueel via de BVA Financien, contact met B.V.D. opnemen.

De BVA, de Hr. Mast, concludeerde hierna, dat alhoewel Hr. v.Gelder bij de aanvang van het gesprek had medegedeeld niet tot de B.V.D. te behoren, deze zich toch blijkbaar niet voldoende had gedistancieerd, waardoor bij de Hr. v.d.Voort, onbekend als deze was met de ambtelijke verhoudingen, de mening kon post vatten de Hr. v.Gelder als een terzake bevoegd ambtenaar te mogen kwalificeren.

De Hr. v.Gelder had, wetende dat deze materie hem niet regardeerde, naar goed ambtelijk gebruik de Hr. v.d.V. instantelijk moeten verwijzen naar de B.V.D.

Deze conclusie achtte de Hr. v.d.Voort aanvaardbaar.

Tenslotte werd met de Hr. v.d.Voort nog gesproken over de door hem aangeboden plannen. Na uitvoerige discussie werd geconstateerd dat, alhoewel in principe het rapport onvolledig moest worden geacht - de wensen van B.V.D. waren niet verdisconteerd - toch de praktische opzet B.V.D. geen aanleiding gaf tot het, ten behoeve van de veiligheid, doen van nadere voorstellen.

DOV II, 28 Juli 1952.

*Met H.D. Besproken
Accoord met voorstel
dat mee te werken. / myn koop
van Bureau by en eff te pas
maken, helpen te aan voort
Afschrift!*

*J.M.H.
20/7/52*

*Digineel rapport
van H.V.D.*

1 21
12 219 3
06 383
6 151
054-121

8-5-52
100/138253

RAPPORT van D.

Betreft: Verslag bespreking met dhr. Overweg van ID Utrecht op 1 April 1952, ten behoeve van OD 2054, OD Beleidskwesties DOV.

Uitvoerig met dhr. Overweg de kwestie J.W.Brakkee en J.J.Geffen besproken. Dhr. Overweg is met mij van mening, dat inderdaad het gerapporteerde geen basis geeft voor een beoordeling van de huidige politieke instelling van betrokkenen. Hij zal zo spoedig mogelijk een nader onderzoek laten instellen en BVD erover rapporteren.
(Uittreksels bij stukken Brakkee en van Geffen)

Vervolgens met dhr. Overweg gesproken over het personeel van de Rijksmunt. Hem medegedeeld, dat ons bekend is dat door zijn dienst aan het personeel van de Rijksmunt reeds enige aandacht werd besteed, dat BVD geen aanleiding heeft om naast ID Utrecht meerdere activiteit te ontplooiën en dat wij het bijzonder op prijs zullen stellen indien hij zijn speciale aandacht aan dit personeel zal willen blijven schenken. Hem uiteengezet, dat geen van de personeelsleden met zogenaamde gerubriceerde opdrachten is belast, doch dat desalniettemin het Ministerie van Financien er prijs op stelt te weten wat voor vlees het in de kuip heeft, hetgeen BVD niet onbillijk voorkomt. Dhr. Overweg zegde toe, aandacht aan de Rijksmunt te besteden en verzocht mij, hem een lijst van personeelsleden te verschaffen alsmede omtrent hen bij BVD bekende antecedenten. Zodra zich mutaties voordoen, zal hij ons daarvan in kennis stellen, opdat wij dit met het Ministerie van Financien zullen kunnen opnemen.

Dhr. Overweg deelde mede, inmiddels vernomen te hebben dat de bij BVD bekende Groosmuller uit de dienst bij de Rijksmunt was ontslagen terzake het verspreiden van communistische lectuur.

(Uittreksel voor OD 722)

DOV II, 1 Mei 1952.

[Handwritten signature and scribbles]

Berger
D. 2054.

NOTA

Aan : HD
Van : DOV II

Uren DOV II

De EVA Financien, de heer Mast, deelde mij heden telefonisch mede, dat hem door de Inspecteur van Financien, belast met de controle op de begroting Buitenlandse Zaken, was verzocht geworden een oordeel uit te spreken over een voorgestelde personeelsuitbreiding van het bureau Interne Beveiliging (Tissot). Mast verzocht mij daarop hem te willen mededelen of deze uitbreiding (met 1 man, is zeer waarschijnlijk het vriendje van Tissot t.w. van Linden v.d. Heuvel, waarover ik U reeds eerder rapporteerde) noodzakelijk was.

Ik heb de heer Mast medegedeeld dat ik mij over zijn verzoek even wilde beraden, waarop M. mededeelde, dat hij eigenlijk al vast op mijn advies rekende. Zelfs had hij al aan de Inspecteur medegedeeld mijn oordeel te zullen vragen.

Het wil mij voorkomen dat deze gang van zaken enige voordelen voor B.V.D. meebrengt. De mogelijkheid om, samen met Financien, een vinger in de security-pap te krijgen, lijkt mij aantrekkelijk. M.i. zal op twee vragen een antwoord moeten worden gegeven.

1. Acht U het principieel aanvaardbaar op deze wijze in de security-aangelegenheden van de departementen betrokken te worden.
2. Acht U het juist Financien te adviseren in de kwestie Tissot, zulks in verband met de mogelijke gevolgen van deze uitbreiding. Een van de gevolgen zou nl. kunnen zijn, dat T. de beveiliging van het Ministerie (in engere zin) aan zijn assistent op gaat dragen en zich zelf gaat opwerpen als de man voor de buitenposten.

Uren Kerker

28 Maart 1952.

ad 1) onofficiële discussie van Fin -
zie voor Urenker
ad 2) dit was niet met
Fin. te Kerker.

2.16 2.1
01.125 06.226

RAPPORT VAN D.

135420

Betreft : Verstrekken van inlichtingen aan
het Kapittel der Militaire Willemsorde,
t.b.v. OD.2054 Beleidskwesties, op
24 Mrt.1952

Het verzoek van de voorzitter van het Kapittel der Militaire Willemsorde d.d. 26 Februari 1952 om inlichtingen betreffende J.BERGHUIS (zie PD. 5638) riep het probleem op of de BVD. aan dit niet-beveiligd college inlichtingen kan verstrekken, zonder te weten wat er uiteindelijk met deze inlichtingen geschiedt.

Dit zou n.l. in strijd zijn met de aan HBVD opgelegde verantwoordelijkheid voor de bescherming van de bij BVD.berustende gegevens.

Ter oplossing van dit probleem zijn er drie mogelijkheden ;

- 1e.de Kancelarij der Nederlandse Orden wordt beveiligd ;
- 2e.de inlichtingen worden verstrekt aan de BVA. van het Ministerie waaronder de Kancelarij ressorteert, d.i. Binnenlandse Zaken.
- 3e.de inlichtingen worden verstrekt aan de BVA. van het Ministerie, dat voor de toekenning van de onderscheiding verantwoordelijk is.

In overleg met PHD. besloten dit probleem te bespreken met de Secretaris van de Kancelarij der Nederlandse Orden en daarbij na te gaan langs welke weg de toekenning van een Koninklijke onderscheiding tot stand komt.

Op 24 Maart 1952 vond dit onderhoud met de Heer van Zelm van Eldik plaats. Na uiteengezet te hebben voor welke problemen de BVD. door de vraag van de voorzitter van het Kapittel der Militaire Willemsorde was geplaatst, welke problemen de Heer van Zelm volkomen begreep, hem verzocht op zijn beurt een uiteenzetting te willen geven van de wijze waarop de toekenning van een Koninklijke onderscheiding tot stand komt. De Heer van Zelm verklaarde daarop het volgende:

- 1e.De Kancelarij der Nederlandse Orden heeft met de toekenning van enigerlei onderscheiding, hetzij burger of militair, niets te maken en treedt louter op als administratief orgaan ter registratie van de toegekende onderscheidingen;
- 2e.het Kapittel der Militaire Willemsorde treedt adviserend op bij een ~~over~~voordracht tot toekenning van de Militaire Willemsorde. Een voordracht tot toekenning van een militaire onderscheiding wordt ingediend bij de " Commissie Militaire Onderscheidingen ". Wanneer deze Commissie van oordeel is dat de toe te kennen onderscheiding niet hoger moet zijn dan de " bronzen leeuw " dan wordt de zaak door haarzelf afgehandeld. Is de Commissie echter van mening, dat de voorgedragene in aanmerking komt voor de M.W.O. dan wordt het dossier om advies doorgezonden aan het Kapittel der M.W.O. In een vergadering van dit college wordt over het uit te brengen advies beslist, waarna het dossier, aangevuld met de

door het Kapittel verzamelde gegevens, aan de Commissie Militaire Onderscheidingen wordt teruggezonden en door laatstgenoemde commissie wordt doorgezonden naar de betrokken Minister.

Deze gang van zaken houdt dus in, dat eventuele door BVD. te verstrekken gegevens ter kennis **K**unnen komen van :

a. de leden van het Kapittel der M.W.O. ;

b. de leden van de Commissie Militaire Onderscheidingen ;

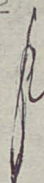
c. een aantal ambtenaren ten departemente.

De Heer van Zelm verwachtte echter niet, dat het vaak voor zal komen, dat het Kapittel aan de BVD. inlichtingen zal vragen. Dit zal eventueel alleen geschieden, wanneer men reeds over bepaalde politieke gegevens beschikt, waarvan men graag een bevestiging wil hebben.

In verband met het spoedkarakter van de zaak BERGHUIS de Hr. van Zelm vervolgens mondeling medegedeeld, wat bij BVD. omtrent Berghuis bekend is. Deze gegevens bleken in hoofdzaak reeds bekend te zijn. Met de Hr. van Zelm afgesproken, dat onze gegevens niet in het dossier Berghuis zullen worden opgenomen, doch dat volstaan zal worden met een aantekening, dat de reeds bekende gegevens uit andere bron bevestigd zijn geworden.
(Uittreksel in ACD. 131988.

Naar aanleiding van de opmerking van de Hr. van Zelm, dat een verzoek om inlichtingen aan de BVD. slechts zeer sporadisch zal voorkomen, in overleg met PHD. besloten nu geen algemene regeling te treffen voor dit probleem, doch het opnieuw te bezien wanneer dit nodig zal blijken te zijn.

DOV/I, 31 Maart 1952

Marini - de Wit
overloop

Doon van DII a-b.

AAN HD.
VAN B II.

1. Bijgaand CO 62703 retour.
2. De Afd.B. erkent zonder enige restrictie fouten te hebben gemaakt, die, naar ik hoop, in de toekomst niet meer zullen plaats vinden.
3. De bijgevoegde nota van D IIb heeft nogal opschudding verwekt bij B III.
Ik moet toegeven, dat de toon van deze nota niet vriendelijk is voor een toch zeer bevriende afdeling.

~~overloop~~

21-12-1950.

Y.
B II.

NOTA

Gerien DII a/b

Aan: HD (via D.IIa)
Van: D.IIb

Een dezer dagen werd ik door Overste Kruys opgebeld. Hij deelde mij mede dat hij een brief van ons had gekregen via LSK waarin gehandeld werd over een zekere de Wit.

Aangezien hij vermoedde dat, behalve BVD, ook nog een ander orgaan met een actie tegen de Wit bezig was, vroeg hij mij of ik hem misschien iets meer over deze affaire kon vertellen.

Aangezien mij geen stukken hadden bereikt waarin over de Wit wordt gehandeld, informeerde ik bij ACD of wellicht daar iets bekend was. Het bleek, dat inderdaad bij de afdeling B een CO aanwezig was waarin de Wit werd genoemd. (CO 62703). Het CO werd bij B.III weggehaald. Bleek, dat in Mei 1949 een melding van de ID Zandvoort was binnen gekomen over een zekere Blom, een bekend communist, bij wie allerlei rare lieden op bezoek kwamen. Eén van de bezoekers van Blom's woning bleek te zijn een zekere Herman de Wit.

Aan de Hoofdcommissaris van Politie in Haarlem werd op 9 December het verzoek gericht over deze de Wit inlichtingen te verschaffen. Op 2 Maart 1950 kwam dit bericht binnen. Haarlem meldde, dat de Wit officier vlieger was op het vliegveld Ypenburg, dat hij van beroep 4e stuurman bij de K.P.M. was en in de oorlog van Indonesië naar Australië was uitgeweken.

In verband met de melding van Haarlem werd door B. op 4 April 1950 een schrijven gericht aan G.IIb met verzoek om inlichtingen.

Verstandiger was m.i. geweest indien B. onmiddellijk de afdeling D. in kennis had gesteld van de zaak. Het was ons mogelijk geweest om vrij snel na te gaan of de Wit landmacht- dan wel Marinevlieger was. Bovendien had m.i. B. (als men tenminste uitgaat van de gedachte dat de behandeling van deze zaak bij B/niet bij C. thuis hoort, welk standpunt ik overigens niet zonder meer onderschrijf) beter gedaan, indien zij alsnog in de woonplaats van de Wit, blijkens het bericht van ID Haarlem Warmond, nadere informaties had ingewonnen. Het gevolg van de onjuiste methode van B. was nu, dat de Overste Kokje blijkens mededeling van relatie Marid aan deze Dienst het verzoek richtte om hem in te lichten over de antecedenten van de zee-officier de Wit. Gevoeliger had men Marid wel niet kunnen treffen.

Marid reageerde totaal niet, zich op het standpunt stellende, dat Kokje het recht mist om Marid een rapport te vragen over een Marine-officier. Bovendien was men bij Marid, ^{waar} men veronderstelde dat het weer eens een stunt van de Marechaussee zou zijn, zeer huiverig ook maar iets aan de zaak te doen omdat dit, gezien het recente voorval met betrekking tot een der militaire BVD medewer-

/ en

kers, tot uitermate onaangename consequenties zou kunnen leiden. Men heeft toen telefonisch Kokje "afgepoeierd". De laatste was door BVD enige malen gerappelleerd. Als resultaat schreef Kokje op 21 November 1950 een brief aan BVD "dat Marid hem geen bijzonderheden wist te berichten". Terwijl in het schrijven van Kokje de Marid nota bene uitdrukkelijk wordt genoemd, sloeg de afdeling B. een nieuwe flater door als reactie daarop bericht over de Wit te zenden aan LSK welk bericht uiteindelijk door Koenen in afschrift werd doorgezonden aan Marid. De ontvangst van dit afschrift was uiteindelijk oorzaak voor Krus nu maar eens aan BVD te vragen hoe de zaak zat.

Resumerende kan worden vastgesteld dat men bij de Afdeling B. bijna 1 jaar nodig heeft gehad om iets te weten te komen over een officier, uiteindelijk nog zonder resultaat. In deze tragedie wilt U misschien aanleiding vinden om nogeens uitdrukkelijk bij B. te protesteren tegen deze gang van zaken. Bovendien lijkt het mij nuttig eens na te gaan of dit in feite niet een zaak voor C zou zijn geweest. Ter oriëntering gaat het CO hierbij.

D.IIb, 30 November 1950.